

Vogels & Wetgeving

Besluit houders van dieren, CE Vogels

J. Harteman

VAN PASSIE TOT
PROFESSIONAL

Wetgeving

- Ethiek en wetgeving
- Wet dieren
 - Besluit houders van dieren
 - Ingrepenbesluit
 - Huisdierenlijst
 - Transport
- Wet Natuurbescherming
- Europese verordeningen
 - CITES
 - Unielijst Invasive Alien Species

Ethische begrippen

- a) **WAARDEN** zijn standpunten over wat belangrijk en nastrevenswaardig is in het leven (bijv. gelijkheid, tolerantie etc.).
- b) **NORMEN** zijn verwachtingen over het gedrag van mensen die voortkomen uit waarden (gedragsregels).
- c) **MORAAL** is het totaal van aanwezige normen en waarden per persoon of per groep of per bedrijf of per samenleving.
- d) **ETHIEK** is het kritisch nadenken over moral en stelt de vraag wat is goed en wat is slecht.

Wetgeving principes

- 1. KADERWET**, bevat alleen kaders die direct vanuit de praktijk ingevuld kunnen worden d.m.v.
 - **M.B.** (= ministerieel besluit)
 - **AMvB** (= algemene maatregel van bestuur) met NOTA van toelichting.
- 2. NEE MITS**, niets mag mits in de wet.
- 3. JA TENZIJ**, alles mag tenzij in de wet.
- 4. REGEL en GEEST** van de wet.

Wetgeving geschiedenis (1/2)

- 1886 : Mishandeling van een dier is strafbaar als de moraal van een mens werd gekwetst, dit is de **zedelijkheidsgrondslag**
- 1914 : Artikel 254 Wetboek van Strafrecht “ het opzettelijk mishandelen van een dier wordt gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste 6 maanden of een geldboete van”
- 1917 : Artikel 455 Wetboek van Strafrecht “ Delicts artikel met concrete verboden”
- 1961 : Dierbeschermingswet
- **Bovenstaande wetten zijn gebaseerd op het “ja, tenzij...” principe.**

Wetgeving geschiedenis (2/2)

- **Onderstaande wetten zijn gebaseerd op het “nee, mits..” principe.**
- 1992 : Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren “artikel 36 en 37 : WELZIJN en INTRINSIEKE WAARDE van dieren”
- 2011 : Wet Dieren
- 2014 : Besluit houders van Dieren (AMvB)
- 2015 : Huisdierenlijst (Min. Besluit)
- 2016 : Unielijst Invasieve Exoten (EU)
- 2017 : Wet Natuurbescherming

Wet Dieren

- De Wet Dieren vervangt de Gezondheids en Welzijns Wet Dieren (GWWD, 1992)
- Per 1 januari 2013: eerste fase in werking getreden.

Kaderwet omtrent **dierenwelzijn, dierengezondheid.**

De Wet dieren bevat ook regels over diergeneesmiddelen en dierlijke producten.

Wet Dieren: besluiten

Waaronder:

- Besluit diergeneeskundigen
- Besluit diergeneesmiddelen
- Besluit dierlijke producten
- Besluit diervoeders 2012
- **Besluit houders van dieren**

Per 1 juli 2014 is het **Besluit Houders van dieren** in werking getreden

Besluit houders van dieren

- Hoofdstuk 1: Algemeen
- Hoofdstuk 2: Houden van dieren voor landbouwdoeleinden
- Hoofdstuk 3: Houden van dieren anders dan voor landbouwdoeleinden
- Hoofdstuk 4: Houden van dieren voor vertoning → o.a. dierentuinen
- Hoofdstuk 5: Doden van dieren voor de productie van dierlijke producten
- Hoofdstuk 6: Overige bepalingen
- Hoofdstuk 7: Slotbepalingen

Besluit houders van dieren

- H3: Houden van dieren anders dan voor landbouwdoeleinden
 - 3.1.1 Begripsbepaling
 - 3.1.3 Verboden gedragingen
 - 3.1.4 Criteria voor aanwijzing **positieflijst**
 - 3.1.6 Houden van dieren
 - 3.1.7 Verzorgen van dieren
 - 3.1.8 Behuizing van dieren
(...)
 - 3.1.20 Scheiden van dieren

Wat betekent bedrijfsmatig?

De indicaties zijn:

- U fokt niet om de dieren zelf te houden als huisdier
- U verkoopt of levert de dieren af aan anderen dan familie en vrienden.
- U vangt de dieren op tegen een **vergoeding** en u plaatst hiervoor advertenties.
- U heeft **ruimtes speciaal ingericht** voor de opvang, handel of fokken van de dieren.
- **U bent geregistreerd bij de KvK of u heeft een BTW-nummer.**
- U adverteert.
- U oefent de **activiteiten uit om winst** te maken.
- Voor honden en katten is er ook nog een getalsmatige indicatie.

Bedrijfsmatig huisdieren houden

- Deze regels gelden voor alle huisdieren. Huisdieren zijn dieren die worden gehouden voor de liefhebberij of als gezelschap.

Voorwaarden voor handel, opvang en fokken

1. U vraagt een Uniek Bedrijfs Nummer (UBN) aan via Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (rvo.nl) vóórdat u start met de activiteiten.
2. **De beheerder is degene die de dagelijkse leiding geeft aan de activiteiten.**
Hij of zij heeft een bewijs van vakbekwaamheid voor de diergroep(en) die wordt gehouden.
U stuurt een kopie van het bewijs van vakbekwaamheid mee met uw registratie.
3. U houdt zich aan de regels voor huisvesting, verzorging en fokken.

Voorwaarden voor tentoonstelling, beurs of markt

1. De verantwoordelijke of beheerder van de activiteit vraagt een UBN aan via Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (rvo.nl) vóórdat de activiteit start.
2. **Op het evenement is iemand aanwezig met een bewijs van vakbekwaamheid voor de diergroep(en) die aanwezig zijn.**
U stuurt een kopie van dit bewijs mee met uw registratie. U kunt dit digitaal uploaden in het formulier.
3. De dieren zitten in huisvesting die voldoet aan de eisen.
4. De dieren worden individueel gekeurd op besmettelijke dierziekten voordat ze op het evenement aanwezig mogen zijn.
5. Er zijn geen hoogdrachtige en zogende dieren aanwezig.

Regels voor fokken

1. U zorgt er zo veel mogelijk voor dat **ernstige erfelijke afwijkingen en ziekten** niet worden doorgegeven.
2. U zorgt er zo veel mogelijk voor dat **uiterlijke kenmerken** die schadelijk kunnen zijn niet worden doorgegeven.
3. U zorgt er zo veel mogelijk voor dat **ernstige gedragsafwijkingen** niet worden doorgegeven.
4. Het **aantal nesten of nakomelingen** mag gezondheid of welzijn van het dier niet benadelen.
5. Voortplanting moet zo veel mogelijk op **natuurlijke wijze** gebeuren.
6. **Een kat** krijgt binnen een aangesloten periode van twaalf maanden maximaal twee nesten of maximaal drie nesten in 24 maanden.

Regels voor huisvesting

De voorwaarden voor goede huisvesting zijn onder andere:

1. In de ruimtes zijn geen materialen gebruikt of scherpe randen, uitsteeksels of andere situaties waardoor het dier gewond kan raken. Deze mogen ook niet schadelijk zijn.
2. De ruimte moet gemakkelijk kunnen worden schoongemaakt en ontsmet.
3. De ruimte en de materialen zijn aangepast aan de behoeften die het dier van nature heeft. Dit zijn fysiologische en ethologische behoeften. Denk bijvoorbeeld aan het dag- en nachtritme van het dier.
4. Een drachtig of zogend dier heeft voldoende en geschikte nestruiimte.
5. In een verblijf is het aantal dieren en de samenstelling van de diersoorten zodanig dat het gezondheid en welzijn van het dier niet benadeelt.

Regels voor verzorging

Een goede verzorging betekent onder andere:

1. De dieren hebben voldoende **bewegingsvrijheid**.
2. De dieren zijn **beschermd tegen slechte weersomstandigheden** als ze buiten worden gehouden.
3. De dieren kunnen hun **natuurlijk gedrag** vertonen.
4. De dieren worden verzorgd door iemand die daarvoor de juiste **kennis en vaardigheden** heeft.
5. **Zieke en gewonde dieren** worden direct verzorgd.
6. Dieren krijgen voldoende gezond en voor hun soort **geschikt voer en water**. Dit verschilt per diersoort.

Huisdierenlijst 2015 en 2017

- Beter bekend als **positieflijst**
- Onderdeel van de Wet Dieren (2015)

Huisdierenlijst: positieflijst zoogdieren

1. In de **Wet dieren** is in **artikel 2.2** geregeld dat het verboden is dieren te houden die niet tot door de minister aangewezen diersoorten of diercategorieën behoren.
2. Voorlopig alleen zoogdieren, maar voor zowel herpeten als ook vogels worden er positieflijsten ontwikkeld.

Huisdierenlijst

- In **België** bestond al een positieflijst.
- **Andibell arrest** bij Europese Hof zegt dat positieflijst mag, mits **wetenschappelijk onderbouwd** wordt waarom een dier op de lijst mag staan dus objectief en niet discriminatoir.
- Positieflijst is opgebouwd uit 8 **functionele gedragscriteria**, **ethologische beoordeling** vanuit natuurlijk gedrag, **welzijnsrisico's** in concrete situaties en **advies** voor de lijst.

Huisdierenlijst 2017: ingetrokken

- Op 22 juni 2017 werd de lijst ingetrokken
- Gebruikte beoordelingssystematiek is door de rechter vernietigd en het beroep dat het PVH had aangespannen door de rechter gegrond is verklaard.
- Het konijn wordt verplaatst naar de lijst met dieren waarvoor een soortspecifiek houderijvoorschrift nodig is.

Huisdierenlijst 2017: ingetrokken

- In overeenstemming met de uitspraken van de Europese rechter kan het plaatsen van een diersoort op de lijst van dieren die gehouden mogen worden alleen nog maar geweigerd worden als de minister met **wetenschappelijk onderzoek** bewijst dat een diersoort **niet** gehouden kan worden.

Huisdierenlijst 2017: ingetrokken

- De positieflijst 2015 die nog in werking was, wordt ook naar aanleiding van de uitspraak van de rechter op meerdere punten aangepast.
- Alle verboden op het houden van muntjaks en mazama's worden geschrapt.
- Er zijn dus geen diersoorten meer verboden. (De *Muntiacus reevesi* is als enige muntjaksoort wel verboden via de Wet op de Natuurbescherming)

Huisdierenlijst 2017: ingetrokken

- De minister: **nieuwe criteria** en een nieuwe beoordelingssystematiek vaststellen en de **diersoorten opnieuw beoordelen** binnen 6 maanden.
- Door internationale experts worden nieuwe criteria vastgesteld om diersoorten aan te toetsen.
- Nieuwe criteria moeten worden vastgelegd in regelgeving
 - Vervolgens moet er een nieuwe beoordelingssystematiek worden vastgesteld
 - Daarna moeten alle diersoorten, plus de diersoorten die PVH nog wil laten beoordelen voor de positieflijst, nog worden beoordeeld.

Kortom:

LW**ORDT**
VERV**OLGD**

Tijdelijk offline

De nieuwe huisdierenlijst (positieflijst) wordt met een half jaar uitgesteld. Aanleiding is een uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) die betrekking heeft op de totstandkoming van de lijst.

In de komende maanden wordt daarom een nieuwe beoordeling gemaakt welke huisdieren in Nederland gehouden kunnen worden. Het streven is om in het najaar van 2017 met een nieuwe lijst te komen die begin 2018 kan worden vastgesteld.

Meer informatie vindt u op rijksoverheid.nl

Wet Natuurbescherming

- De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en vervangt sindsdien de:
 1. Natuurbeschermingswet 1998
 2. Flora- en faunawet
 3. De Boswet

Ringenregeling

- Regeling afgifte en kenmerken gesloten pootringen en andere merktekens

Ringenregeling, artikel 2

Deze regeling is van toepassing op:

a. gefokte vogels, behorende tot beschermde **inheemse diersoorten**, en

b. gefokte vogels, behorende tot beschermde **uitheemse diersoorten**, voorzover deze soorten zijn opgenomen in bijlage A van de basisverordening.

Ringenregeling, artikel 3

1. In Nederland afgegeven gesloten pootringen voldoen aan de volgende eisen:
 - **a.** ringen met een diameter van 2,5 tot en met 2,9 mm, gemeten aan de binnenkant van een ring, zijn vervaardigd van metaal, waarop een geanodiseerde kleurlaag is aangebracht, en zijn op zodanige wijze voorzien van een breukzone, dat de ring knapt, indien de ring wordt opgerekt;
 - **b.** ringen met een diameter kleiner dan 2,5 mm en groter dan 2,9 mm, gemeten aan de binnenkant van een ring, zijn vervaardigd van metaal, waarop een geanodiseerde kleurlaag is aangebracht, of zijn vervaardigd van gekleurde kunststof, en zijn van zodanige kwaliteit, dat de ring knapt, indien de ring wordt opgerekt.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen ringen voor papegaaiaachtigen en roofvogels vervaardigd zijn van roestvrij staal.
3. Een gesloten pootring als bedoeld in het eerste lid is voorzien van een kleurlaag, die voor elk jaar waarin de ring mag worden aangebracht, verschillend is.
4. De in artikel 8 genoemde organisaties verstrekken uitsluitend gesloten pootringen waarvoor door de leverancier een schriftelijke garantie is afgegeven dat de ringen voldoen aan de specificaties, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a of b.

Ringenregeling, artikel 4

1. Een in Nederland afgegeven gesloten pootring is ten minste voorzien van
 - a. de letters **NL**,
 - b. de aanduiding van de **binnendiameter** tot in tienden van een millimeter,
 - c. de laatste twee cijfers van het **jaartal** waarin de ring mag worden aangebracht en,
 - d. per ringmaat, een uniek nummer bestaande uit de **bondscod**e, een **kweeknummer** en een **volnummer**.

2. In afwijking van het eerste lid zijn de gesloten pootringen, afgegeven door **Kleindier Liefhebbers Nederland**, voorzien van een uniek nummer bestaande uit de bondscod

Ringenregeling, artikel 5

1. Een in Nederland in gevangenschap geboren en gefokt exemplaar van in de bijlage bij deze regeling opgenomen soorten vogels is voorzien van een in Nederland afgegeven gesloten pootring met een, voorzover vermeld, in die bijlage vastgestelde maximale diameter.
2. In afwijking van het eerste lid kan de pootring een diameter hebben die groter is dan de in de bijlage vastgestelde maximale diameter, als de aanvrager, bedoeld in artikel 7, aannemelijk kan maken dat een grotere diameter in verband met de dikte van de poot noodzakelijk is.

Ringenregeling, artikel 6

Een merkteken als bedoeld in artikel 7 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten is aangebracht en wordt gebruikt in overeenstemming met de wettelijke eisen van de staat, waar een merkteken aantoonbaar rechtmatig is afgegeven.

Ringenregeling, artikel 7

1. Gesloten pootringen voor in Nederland geboren en gefokte vogels worden aangevraagd met gebruikmaking van een door één van de erkende organisaties, bedoeld in artikel 8, eerste lid, ter beschikking gesteld aanvraagformulier dat volledig ingevuld wordt teruggestuurd.
2. Voor de soorten opgenomen in bijlage A bij de basisverordening wordt per soort aangegeven hoeveel ringen worden aangevraagd.

Ringenregeling, artikel 8

Als erkende rechtspersoonlijkheid bezittende organisatie als bedoeld in artikel 102, eerste lid, van de wet, zijn aangewezen en belast met de uitreiking van gesloten pootringen:

- ~~1. ANBvV - Algemene Nederlandse Bond van Vogelhouders, gevestigd te Zutphen;~~
2. KLN - Kleindier Liefhebbers Nederland, gevestigd te Utrecht;
3. NBvV - Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, gevestigd te Bergen op Zoom;
4. Aviornis - Vereniging Aviornis International Nederland, gevestigd te Wijchen;
5. BEC - Vereniging Belangenbehartiging Europese Cultuurvogel, gevestigd te Eindhoven;
6. Parkietensociëteit, gevestigd te Twijzelerheide;
- ~~7. Euro parrot, gevestigd te Hilversum~~

Ringenregeling, artikel 8 (3)

De erkende organisaties houden een administratie bij met gebruikmaking van een door de minister beschikbaar gesteld automatiseringssysteem. In de administratie worden de volgende gegevens opgenomen:

- a. de soorten vogels waarvoor gesloten pootringen zijn aangevraagd;
- b. bij gefokte vogels behorende tot soorten die zijn opgenomen in bijlage A bij de basisverordening, het aantal verstrekte gesloten pootringen, de ringmaat en de bijbehorende unieke nummers als bedoeld in artikel 4 per soort en het aantal ouderparen;
- c. bij gefokte vogels behorende tot andere soorten dan bedoeld in onderdeel b, het aantal verstrekte pootringen, de ringmaat en de bijbehorende unieke nummers als bedoeld in artikel 4;
- d. de datum van toekenning van de gesloten pootringen, en
- e. de noodzakelijke gegevens ter indentificatie van de personen aan wie de gesloten pootringen zijn verstrekt.

Ringenregeling, artikel 8 (4)

1. Een administratie als bedoeld in het vierde lid wordt bewaard gedurende een periode van ten minste 5 jaar.
2. De erkende organisaties verschaffen de minister desgevraagd, op een door de minister te bepalen wijze, alle informatie met betrekking tot de afgifte van gesloten pootringen.

Ringenregeling, artikel 9

1. De aan erkende organisaties in rekening gebrachte kostprijs voor de vervaardiging van gesloten pootringen wordt aan de aanvrager doorberekend.
2. De erkende organisaties kunnen de in het eerste lid bedoelde kostprijs verhogen met een bedrag ter dekking van de kosten voor de uitreiking van ringen ter hoogte van maximaal € 1,- per ring.
3. Gesloten pootringen worden niet uitgereikt dan na voldoening van de som van in het eerste en tweede lid bepaalde bedragen.

Ringenregeling, artikel 10

1. Door de aanvrager van de in artikel 8, eerste lid, erkende organisaties ontvangen gesloten pootringen worden uitsluitend aangebracht op in Nederland in gevangenschap geboren en gefokte vogels van de soorten waarvoor hij de pootringen heeft aangevraagd.
2. Ingeval van een soort die is opgenomen in bijlage A bij de basisverordening, brengt de aanvrager de ontvangen pootring uitsluitend aan op gefokte vogels van de desbetreffende soort waarvoor hij de ring heeft aangevraagd.
3. Een aanvrager is niet gerechtigd van erkende organisaties ontvangen gesloten pootringen aan derden te verschaffen.

CITES

CITES staat voor

- *Convention on International Trade in Endangered Species of wild fauna and flora*

Wat? Reguleert de internationale handel in bedreigde dier- en plantensoorten

Doel: het uitsterven van soorten voorkomen als gevolg van de handel in deze soorten

CITES

Groen = CITES aangesloten landen

Wit = Niet aangesloten landen

CITES

De **internationaal** beschermde soorten staan beschreven in de *appendices (aanhangels)* van deze CITES-overeenkomst

Appendix I

- Ernstig met uitsterven bedreigde soorten
- Zeer strenge regels m.b.t. handel
- Commerciële handel verboden

Appendix II

- Niet direct met uitsterven bedreigde soorten
- Onbeperkte handel kan hier wel toe leiden (look-alikes)

Appendix III

- Per land beschreven soorten
- Elk land bepaalt dus welke inheemse soorten wel of niet verhandeld mogen worden

Panthera tigris
CITES appendix I

CITES

*Deze overeenkomst geldt **niet alleen** voor levende dieren*

- Maar voor ook dode dieren en afgeleide producten (geprepareerde dieren)
- Eieren
- Veren
- Schilden en botten

EG-basisverordening

Europese Gemeenschap

- In de EU- basisverordening staan de soorten beschreven welke in **Europa** onder CITES vallen, en dus beschermd zijn.
- Deze kent vier bijlagen:
A, B, C en D
- Deze bijlage komen grotendeels overeen met het CITES-verdrag Appendix (of lijst) I, II en III

CITES – EG-basisverordening

<u>CITES appendix</u>	<u>EU-basisverordening</u>
CITES Lijst I	Bijlage A bevat: CITES Lijst I, II, III en niet CITES soorten
CITES Lijst II	Bijlage B bevat: CITES Lijst II, III en niet CITES soorten
CITES Lijst III	Bijlage C bevat: CITES Lijst III
	Bijlage D bevat: Niet CITES soorten

EU-basisverordening

Per bijlage gelden verschillende voorwaarden en eisen wat betreft bezit en handel.

Voorbeelden:

- Alleen handel in nakweek toegestaan (bewijslast ligt bij houder)
- EU-certificaat (handelsdocument)
- Microchiptransponder/ naadloos gesloten pootring
- Administratie van handel bijhouden

CITES

Op welke bijlage van de soortenlijst staan de volgende dieren en tot welke CITES-categorie behoren zij?

- Bali-spreeuw
- Naaktgezichthokko (of Sclater's hokko)

CITES

*Is het onderstaande dier een “CITES-dier”?
Welke bijlage/appendix?*

Balispreeuw, *Leucopsar rothschildi*

- EU Bijlage A
- CITES Appendix I

CITES

Wat voor gevolgen heeft dit?

Balispreeuw, *Leucopsar rothschildi*

1. Geen **commerciële internationale** handel, **tenzij**:
 - Handelingen binnen EU:
 - EU-certificaat aanwezig is
 - Invoer in EU:
 - Invoervergunning
 - Uitvoervergunning uit land van herkomst
 - Uitvoer uit EU:
 - Invoervergunning land van invoer
 - Uitvoervergunning

CITES

*Is het onderstaande dier een CITES-dier?
Welke bijlage/appendix?*

Naaktgezichtshokko (Sclater's hokko)

Crax fasciolata

- EU Bijlage B
- niet in CITES

CITES

Wat voor gevolgen heeft dit?

Naaktgezichthokko (*Crax fasciolata*)

1. Handelingen binnen EU
 - Geen certificaten nodig
 - Bewijs van nakweek + administratie
2. Invoer in EU
 - Kennisgeving van invoer
3. Uitvoer uit EU
 - Geen EU-certificaten nodig
 - Wel 'papierwerk' voor het vervoeren van dieren volgens transportregels

Invasieve exoten?

Wat is een invasieve exoot?

Deze verordening heeft als doel de introductie, verspreiding en impact van invasieve exoten in Europa te beperken.

Unielijst Invasieve Exoten (3/8/2016)

Per 3 augustus 2016 geldt een Europees verbod (EU-exotenverordening 1143/2014) op bezit, handel, kweek, transport en import van een aantal schadelijke exotische planten en dieren.

Deze soorten staan op de zogenaamde **Unielijst**. Er zijn overgangsregelingen voor commerciële en niet-commerciële houders van Unielijst-soorten.

Invasieve exoten?

- Niet elke exoot die schadelijk is in Nederland of andere delen van de EU staat op de Unielijst.
- Elke exoot is niet altijd schadelijk in de gehele EU.
- Nog niet voor alle soorten is een risicobeoordeling gemaakt die voldoet aan de EU-criteria.

Unielijst breidt zich uit

- De Unielijst is een dynamische lijst.
- Op basis van risicobeoordeling kunnen soorten aan de lijst toegevoegd worden.
- Soorten kunnen weer van de lijst afgehaald worden als EU-regulering geen voordelen meer biedt.
- Het ligt echter in de lijn van de verwachting dat de komende jaren meerdere invasieve exoten van EU-belang op deze lijst geplaatst zullen worden.

Welke vogels?

- Heilige ibis (*Threskiornis aethiopicus*)
- Huiskraai (*Corvus splendens*)
- Nijlgans (*Alopochen aegyptiacus*)
- Rosse stekelstaart (*Oxyura jamaicensis*)

19
NEDERLANDS DAGBLAD
ZATERDAG 17 JANUARI 2015

NICO VAN DEN BERGE nd.nl/buitenland BEELD ND

Indische huiskraai is bijna uitgeroeid – gelukkig

...De laatste Indische Huiskraaien worden op dit moment uit de bomen geschoten in Hoek van Holland.

...De Partij voor de Dieren eiste tevergeefs dat de vogels met rust gelaten zouden worden. Wat is het gevaar van deze zwartgrijze vogels die langs vuilnisbakken schuimen?

► **HOEK VAN HOLLAND-KAAPSTAD**
In 1994 vestigden de eerste huiskraaien zich in Hoek van Holland. Waarschijnlijk zijn er twee jonge huiskraaien meegelift met een schip dat vanaf Egypte naar Nederland voer. Nooit eerder hield de soort stand in zo'n noordelijk gebied. De vogel gedijt het beste in een gematigd klimaat. Maar de Nederlandse huiskraaien overleven strenge winters. Het is de enige kolonie in Europa. Arie den Hertog van het tweemansbedrijfje Duke Faunabeheer maakt al bijna een jaar jacht op de huiskraaien. 'Ik heb ze van de zomer een tijdje met rust gelaten, omdat de beestjes zo slim zijn dat ze mijn auto herkennen en wegvliegen zodra ik in de buurt kom. Maar dit seizoen hoop ik mijn karwei af te maken.'

De huiskraai is volgens het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit een vogel die gevaar oplevert voor mens en dier. Bovendien kan Nederland een springplank zijn om de rest van Europa te bevolken.

snelle toename
In 2009 stelden experts van het ministerie een groeicurve vast in deze kolonie van 20 procent. Ze waarschuwden voor de gevreesde exponentiële groei van deze vogelsoort: 'Als het zo doorgaat, zijn er over tien jaar 160 huiskraaien in Nederland, over twintig jaar 1300 en over dertig jaar meer dan 10.000.'

lawaailige jagers
Een tocht langs havensteden in Afrika laat zien dat de huiskraai in dat werelddeel daadwerkelijk een gevaar is voor mens en dier. De Indische huiskraai, de naam zegt het al, is afkomstig uit India. Daar wordt het beestje in toom gehouden door natuurlijke vijanden. Die ontbreken in Afrika.

Er zijn twee redenen waarom de huiskraai vooral in havensteden voorkomt. De verspreiding vindt voornamelijk plaats via schepen. Huiskraaien liften mee en vliegen in een haven van boord. De tweede reden is dat deze vogels honkvast zijn. Ze verhuizen alleen naar een ander gebied als er in hun huidige leefgebied gebrek komt aan voedsel. Het grootste probleem van de huiskraai is dat hij andere vogelsoorten verdringt. De huiskraai jaagt op kuikens van lokale kippenboeren en op inheemse vogelsoorten. Geen vogelnestje is veilig. Daar komt bij dat huiskraaien fourageren in grote, lawaailige groepen. Ze verdringen andere vogels van de beste eetplekken.

Zanzibar
Huiskraaien zijn pientere vogels. Ze voorzien trucs om hen in kraalvallen te lokken, herkennen mannen met geweren die op hen schieten en laten vergiftigd lokaas liggen voor andere vogels die juist tegen hen beschermd moeten worden. Ook andere havensteden langs de Afrikaanse Oost- en Zuidkust zuchten onder een naar het zich laat aanzien onuitroeibaar probleem. Van Djibouti tot aan Kaapstad is geprobeerd de vogel te vangen, vergiften of anderszins te vermoorden.

Het stadsbestuur van de Zuid-Afrikaanse havenstad Kaapstad laat op dit moment jagers schieten op de achthonderd huiskraaien die nog in leven zijn na een vergiftigingscampagne waarbij duizenden vogels zijn gedood. Het eiland Zanzibar langs de kust van Tanzania is de plek die wellicht het zwaarst is getroffen door de kraaienplag. Tot drie keer toe mislukten pogingen de vogels uit te roeien. Nu zitten er 700.000 huiskraaien die het leven voor andere vogels heel moeilijk maken. 'Negentig procent van de kleinere inheemse vogelsoorten zit in de verdrukking', klaagt de Wildlife Conservation Society (WCS). Sommige vogelsoorten zijn zelfs geheel verdwenen. <

De huiskraai mist natuurlijke vijanden in Afrika.

Wat valt er te verwachten?

Het blijft niet bij de huidige soorten

- Halsbandparkiet
- Canadese gans
- Indische gans

En bij de zoogdieren?

- Huiskat?!

Collectief belanghebbenden Invasive Alien Species (IAS)

